

Polemika

„Nasz Przegląd” polemizując z Cat'em - Mackiewiczem wysuwa twierdzenie, że

Żadne gnębienie żydów nie tu nie pomoże, lecz przeciwnie zaskodzi idej wychodźstwa. Żydzi spotwarzani w Polsce staną się straszkiem dla arabsów, malszów, angolczyków, dla wszystkich i pozostań w Polsce, nie bacz na gwałty. Jako ludzie ciemni będą się płaćli bez miary, jako ludzie prześladowani uciekać będą łatwo wszelkiej demagogii skrajnej, — a resztę niech sobie p. Mackiewicz, jako człowiek rozsądny, sam doświada.

„Nasz Przegląd” widocznie uważa, że dziś żydzi są tak zachęcającymi gośćmi, że każdy kraj gotów jest ich przyjąć z otwartymi rękoma. Żydzi wyjadą z Polski, kiedy będą musieli wyjechać. Ukrytej groźby, że żydzi „ulegają skrajnej demagogii”, nie boimy się, choćby dla tego, że tej demagogii już dawno ulegli i robią, co mogą, aby Polskę zaskodzić.

„Kur. er Poranny” też grozi

„Kurier Poranny” również grozi, pisząc, że:

Demagogiczne i niszczyielskie hasła Moskwy oraz wołania z Zachodu „Europo, obudź się!” obudziły naprawdę czujność narodu polskiego, a zwłaszcza ludzi pracy, dla których ani wypisy Solowiejskie, ani Litaryjskie ani obozy koncentracyjne nie są symbolem wojności i szczęścia narodu. Naród polski zajmuje zupełnie jasne stanowisko w stosunku do agentów komunistycznych i nazifaszystów. Jednych i drugich uważa za zdrajców państwa i narodu. Jedni i drudzy zasługują na takie same ustosunkowanie się do nich ręki sprawiedliwości. Burzycieli pokoju wewnętrznego należy tępić ich własną bronią. Zarazą ta musi być wypłeniona ogniem i mieczem, aby popierana z zewnątrz nie wywołała trudności wewnętrznych. Na razie najbardziej bojowych agentów nazizmu polewa się u nas motopompami polskiej. Gdy się okaże, iż strumienie zimnej wody są niewystarczające do uspokojenia chorych mózgów, uległych infekcji idące z zagranicy i skierowane przeciwko interesom Polski, wówczas będzie musiał nastąpić akt drugi.

Ze zdumieniem dowiadujemy się, że „Kurier Poranny” się obudził i dojrzał „demagogiczne i niszczyielskie hasła Moskwy”. Ale widocznie nie obudził się ostatecznie, gdyż nie dostrzegł propagandy, prowadzonej na łamach „Własnego piśmnia na rzecz „Płomyka” i Z. N. P.

O ile chodzi o polewanie, to ulegają mu przede wszystkim nie „agenci nazizmu”, ale ci, którzy z dzisiejszej trudnej sytuacji szukają własnych dróg wyjścia i najoszczędniej walczą z „obcymi agentami”, gdziekolwiek się oni znajdują. Groźby „Kuriera Porannego”, które zresztą nikogo nie przestraszą pod tym adresem, są niewątpliwie najzuchwalszą przypuszczeniem przez agentów, propagujących „niszczyielskie hasła Moskwy”, a jeszcze życzliwiej byłaby przyjęta realizacja tych groźb. Dla tego też przesadą byłoby twierdzić, że „Kurierowi Porannemu” otworzyły się oczy na niebezpieczeństwo komunistyczne. „Kurier Poranny” otworzył jedynie lewe oko, ale jak najszybciej je zamknął.

A „C. wila” biada

Natomiast żydowska „Chwila” przybrała ton minorowy i płacze, tak pisząc o „polskich rasistach i szowinistach”:

Chociaż sami nie zwyciężyli, chociaż nie dorwali się ponętów władzy, ale hasła ich, ich duch i moralność wkraczały zwycięsko w triumfalnym pochodzie. Per procura z tą samą patetycznością realizację ich program sła obecnego Sejmu. W budżet roczny polityki wstawia niewięcej cyfrowo kosztu budowy muru chińskiego, który tworzy nowe ghetto. Ho z ghetta szły drogi do serca ludności, bo z nich były wyjścia na świat, ale z tego muru piętnujące się samej przez siebie pogardy i niewiasty, wyjścia nie widać. Nie widać wyjścia ani dla żydów, ani dla nowoczesnego państwa.

Jak zwykle u żydów jest w tym pewna przesada. Ale niewątpliwie nadchodzi czas, w którym cały zjednoczony Naród Polski przystąpi do radykalnego likwidowania sprawy żydowskiej. Nie przeszkadza temu ani groźby „Naszego Przeglądu”, ani „Kuriera Porannego”, groźby bo, wiem „Naszego Przeglądu” będą złamane siłą przez cały Naród Polski, realizacja zaś groźb „Kuriera Porannego” złamie tych, którzy zdecydowali się walczyć o nowy ład w Polsce.

Składajcie ofiary na Pomoc Żydową dla bezrobotnych.
Konto PKO Nr. 70.200
Pomoc Żydowa.

Co jest dobre dla żydów

a co złe?

Alarmy żargonowego „Hajnta”

Sjonistyczny, żargonowy „Hajnt” zamieszcza długi, sensacyjny artykuł A. Hartglaasa p. t. „Czy to jest dobre dla żydów?” Oto początek:

Opowiadają, że kiedyś ktoś opowiadał w wagonie o trzęsieniu ziemi w Japonii. Jeden żyd, który zbliżył się do rozmawiających, nagle zapytał: „Czy jest to dobre dla żydów?”

Pytanie

Tak przy każdym zjawisku musimy postawić pytanie: Czy to jest dobre dla żydów? Dlatego, że każda rzecz, która na pozór nie ma żadnego związku z żydami, może w rzeczywistości mieć dla nas pierwszorzędne znaczenie.

Z tego punktu widzenia interesuje nas zjawisko, które zaszło w ostatnich dniach: rozłam między endekami, albo lepiej: między młodymi endekami.

Musimy postawić pytanie: Czy ten rozłam jest dla nas pomyślny, czy też nie? Wiedzieliśmy już dawno, że od młodych endeków rozdzieliła się grupa radykalna tak zwana ONR, to znaczy Organizacja Narodowa - Radykalna, która jest nastawiona po faszystowsku (iz sehr faszistisk gestimmt).

W stosunku do żydów jest to grupa ani trochę mniej antysemita, jak młode pokolenie endeckie, a co się tyczy metod walki z żydami polegających na bezlitosnych brutalnych środkach, jak napaady, bicia, zamachy bombowe i tym podobne. Żadnej więc różnicy w tym nie ma i półk zostanie, nie jest bezpiecznie dla żydów lekceważyć ONR.

Chociaż ONR oddzieliło się od endeckiego ogółu, ale aż do ostatniego czasu broniło się przed wewnętrznym rozłaniem partii endeckiej. ONR pozostało nadal częścią endecji.

Ostatnie wypadki na uczelniach

Dopiero teraz w czasie ostatnich rozruchów na warszawskim Uniwersytecie w czasie osławionej blokady, zaczęła się walka między obydwioma frakcjami, między bojownikami obydwu stron, które doprowadziło do tego, że ONR oddzieliło się od endeków. Wyrzeka się blokady i opuściło budynki uniwersyteckie, gdzie zabarykadowali się młodzi endecy.

ONR wydało odezwę, że oddzieliło się od endeków, wypowiedziało się negatywnie w stosunku ich metod walki, jako naiwnych i demagogicznych, ale mało efektownych i praktycznych. W odezwie tej dał endecy do zrozumienia, że nie solidaryzują się także zupełnie ze stanowiskiem opozycyjnym w stosunku do sanacyjnego rządu.

Przywódca żydowski ma zapewne na myśli odezwę prezesów Narodowych Związków Polskiej Młodzieży Radykalnej. Zajął w niej stanowisko w sprawie blokady Uniw. J. P., ale nie ma tam słowa o „stosunku do sanacyjnego rządu. Ale posłuchajmy dalej p. Hartglaasa:

Wybory adwokackie

Wydarzenia na tegorocznym zebraniu Izby Adwokackiej w Warszawie są w rzeczywistości także częściowo związane z tymże samym rozłaniem: ONR, które było istotnym inicjatorem projektu wprowadzenia normy procentowej dla żydów w adwokaturze, myślało, że mając za sobą całą

endecję, jeżeli nie wszystkich Polaków, poza kilkoma odcinkami socjalistów.

Widząc, że przybyło na posiedzenie 1440 adwokatów i wiedząc, że żydowskich adwokatów przybyło 550, byli tak pewni swego zwycięstwa i dopuścili do dyskusji. Ale przy głosowaniu okazało się, że endecy nie otrzymali 900 polskich głosów, ale za ledwie 170.

Dlaczego endecy, szczególnie starsi, głosowali także za żydami? Ale w ostatecznej chwili opuścili zebranie, aby nie być steroryzowanym przez ONR-owców. Antysemitki projekt upadł. Okazało się, że między endekami, nawet młodymi endekami i ONR istnieje całkiem mocne różnice poglądów, chociaż obie grupy wypowiadają się za antysemityzmem.

Znowu szereg sprostowań. Żydzi mieli na zebraniu Izby ogromną większość i większością własną nie dopuścili do rozpatrzenia polskiego wniosku. A „endecy, szczególnie starsi” wcale nie głosowali za żydami, ale za stanowiskiem polskim.

P. Hartglas ma dalej głos:

„Jest z e”

— Czy taki rozłam jest dobry dla nas, czy nie? Uważam, że rozłam ten

jest dla polskich żydów niepomyślny. Tak długo, dopóki endecja była zjednoczona — nie miała żadnego poważnego konkurenta w swoim antysemityzmie. Teraz będzie musiała na tym polu konkurować z ONR. I z tego powodu, że głównym hasłem obydwóch partii jest antysemityzm, każda z nich będzie się starała przelicytować drugą w antysemitach, w antysemitach czynnych. To już jest bardzo złe dla nas, ale jeszcze nie jest najgorzej.

Bardzo niebezpieczne jest, jak się ułożą stosunki obydwóch partii do rządu. Endecja wypowiedziała się opozycyjnie do sanacyjnego rządu. I dlatego antysemityzm jej nie może działać za silnie, przytłumiany przez sanację.

Rząd, walczący z endecją, może i musi zwalczać także bardziej drastyczne wystąpienia antysemityzmu. Rząd próbował rozbić endecję zupełnie tak samo, jak to uczynił z partią chłopską, z mniejszościami, a nawet z PPS. To się jednak nie udało. Małe grupki endeków, które przeszły do sanacji, jak grupa galicyjska, albo poznańska Pięściarzystkiego, bez śladu utonęły w sanacji, nie mogąc rozszerzyć zoologicznego antysemityzmu z powodu swej znikomej liczby.

Następnie p. Hartglas kładzie karty na stół.

Bomby lotników powstańczych wywołały pożar gmachu ministerstwa wojny w Madrycie.

Pogrzeb III klasy ustawy o uboju mechanicznym

Wprowadzenie z dniem 1 stycznia 1937 uboju mechanicznego, jest przedmiotem długotrwałych narad i konferencji prowadzonych w Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

Ostatnio delegacje żydowskie

interweniowały w Min. W. R. i O. P. w sprawie wydanej przez starostów polecenia redukcji rzekazów rytualnych. Przedmiotem interwencji była również sprawa kart rzemieślniczych dla żydowskich handlarzy mięsem. Starostwa powiatowe w tej mierze wydawały zarządzenie, aby handlarze mięsem koszernym posiadali oprócz świadectw przemysłowych również karty rzemieślnicze.

Oble te interwencje były bardzo skuteczne, gdyż jak twierdzi prasa żydowska, w Min. W. R. i O. P. przyszedł delegacji co najmniej obu tych zarządzeń.

W jakiej postaci wyjdzie z tych konferencji ustawa o uboju mechanicznym? Ruchliwość żydów, którzy w każdym wypadku interwencji wielokrotnie i skutecznie, zdaje się wskazywać na to, że mamy do czynienia z całkowitym pogrzebem tej ustawy. I to pogrzebem III klasy.

Demonstracje antyżydowskie na Wileńszczyźnie

W miejscowości Worniany pod Wilnem doszło do manifestacji antyżydowskich. Podczas targu grupa chłopów poczęła wybijać szczyby w sklepach i domach żydowskich oraz bić pałkami żydów. Policja zajęła zlikwidować.

Skazanie wywołowców

Sąd Okręgowy w Piotrkowie, skazał w tych dniach, za rozrzucając ulotki komunistycznych, następujących: M. Domagalskiego, K. Kaczowski, po roku więzienia każdego. — Równocześnie, skazano Surę Szwarca, na 8 miesięcy więzienia za „łanie Narodu Polskiego.

To jest tak:

Z nonsensów handlu zagranicznego

Prasa doniosła o tym, że sprawa dzamy granit ze Szwecji. Tymczasem, jak wiadomo, w Polsce granitu nie brak. Mamy go całkowicie pod dostatkiem.

Fakt ten jest jaskrawym przejawem, do jakich nonsensów doprowadza dzisiejsza sytuacja w handlu zagranicznym, pomimo zmniejszenia się roli tego handlu w ostatnich czasach, a wobec tego również zmniejszenia się pewnej ilości nonsensów.

Sprawdzać z zagranicy artykuł o bardzo ciężkiej wadze, który ponad to wymaga do swej produkcji pracy, której również mamy nadmiar, jest jednym z najjaskrawszych nonsensów, do jakich prowadził dzisiejszy ustrój gospodarczy.

Źródło tego nonsensu jest bardzo proste. Przywozimy szwedzki granit, jako ekwiwalent polskiego węgla, wywożonego do Szwecji. Dopóki nie rozwiążemy problemu polskiego węgla, dopóty nasz handel zagraniczny będzie świecił takimi nonsensami, jak przewóz granitu ze Szwecji.

Przykra sprawa

Sprawa małżeństwa króla Edwarda VIII wywołała w Anglii wstrząs, którego nie było od setek lat. Wiadome są okoliczności, które zniechęcają opinię publiczną Anglii do osoby p. Simpsona, niezależnie od zwyczajów, zamienionych już w prawo.

Bodaj, że już można przewidzieć, czym to się skończy. Edward VIII zrezygnuje z małżeństwa.

Cała ta sprawa wykazuje w jakim stopniu Anglia jest jednomyślna. Przywódca socjalistów angielskich myśli tak samo jak konserwatysta p. Baldwin: Król nie powinien się żenić z dwukrotnie rozwódką.

Król cieszy się ogromną popularnością, ale opinia publiczna, zdając sobie sprawę z tego, że niweczy szczęście ulubionego monarchy, oświadcza stanowczo: Nie! Nie może być skazy na osobie królowej Anglii.

Czy w innych państwach przyszłoby komu na myśl tak się przejmować nieodpowiednim małżeństwem głowy państwa?

Tradycja angielska jest siłą na prawdę imponującą.

Kolce bez czoł

Rozmowa obywatela ze szkólnikiem

Dobry, pracowity obywatel: — 1000 dzieci chłopskich otrzymało stypendium i uczęszcza do gimnazjów!

Szkólnik: — Milion dzieci nie dostało się do szkół, wyrosną na alfabetów.

Dobry obywatel: — To jest nieistotne, nieinteresujące, to głupstwo.

Szkólnik: — A jednak przecie...

Dobry obywatel: — Milcz, politykierze, doktrynerze, idźcie przez do kawiarni, nie przeszkadzajcie nam swym biadoleniem! (k).

Szewcy zmogli profesorów

W Dawidgródce, przy budowie cerkwi na pagórku, natrafiono na trumny, resztki zamczyska. Zjechali historycy, archeolodzy, konserwatorzy — orzekli, że to zabytki z XII-go wieku. Na ich interwencję, mimo popiegu oporu, wstrzymano roboty — do czasu zbadań i obmyślenia sposobów konserwacji cennych wykopali.

Prawosławni szewcy dawidgródscy uszyli piękne buty i przyjechali do Warszawy. Tu poseł polski Freyman (co to w Polsce nigdy nie był, ale zosł w „rany większą” 120 proc. uprawnionych do głosowania) wyrobił im audiencję na Zamku, sam towarzyszył.

Szewcy ofiarowali kornie buty panu prezydentowi, prosili o pozwolenie wybudowania cerkwi na pagórku. Nikt nie uprzedził na Zamku o wykopaliach, o powodzie przetrwania robot. Prezydent zezwolił.

Szewcy wrócili wesołszy, zawrząta w Dawidgródce ro-

bota. Niszczy się zabytki z XII-go wieku. Konserwatorzy są bezzilni.

Prezydent nie może znać szczegółów dawidgródzkich. Ale poseł polski — jest zobowiązany je znać. Cóż kiedy Freyman tyle wie o Polesiu co o Laponii. Nawet gazet tamtejszych nie czytał! Chciał sobie zjednać do następnych wyborów choć kilka prawdziwych głosów... (k).

Pożyteczny konkurs

Konkurs o czystość w sklepach sojuszniczych jest o wiele sensowniejszy niż konkurs na nowy hymn narodowy. Akademii lepiejby zrobiać patronując właśnie temu konkursowi.

Wrodzone niechlujstwo żydów usposabia ich niechętnie do tych czystościowych zawodów. Rozumują zresztą, że o ile w masle będą karaluchy to i waga jego będzie większa.

Byłe przechadzki po ulicach pozwala stwierdzić odrzuca: trzy razy tyle polskich sklepów zgłosiło się do konkursu co żydowskich. No bo skądże? Brody, chałaty, pejsów nie może się nigdy parzyć do czystości, a tu cały sklep... (k).

Godność Rzymow: kiego

Rozhisteryzowana p. Wasilewska zachłystuje się z zachwytu nad akademickim plagiatorom: — zachowuje się z godnością! Nie uznaje za potrzebne odwoływać, tłumaczyć!

W rzeczywistości póki mógł homoczyć się arcy - obszernie. Ale na niezbyt dowód, że wziął 500 zł. za obronę Płomyka — nie mógł odpowiedzieć, bo to prawda. Prawdziwie godny dziennikarz pociąga autorów takiego zarzutu do sądu i — wygrywa sprawę! Widać wie, że sprawę w sędzie przegrał z kresem, więc milczy. (k).